

„BABEȘ-BOLYAI” UNIVERSITY CLUJ-NAPOCA
FACULTY OF REFORMED THEOLOGY AND MUSIC
Ecumenical Doctoral School

THESIS

ABSTRACT

THE STRUGGLE OF THE HUNGARIAN JOANNITES DURING
THE DEFENSE OF THE NATION AND THE CHURCH IN THE
19TH CENTURY BETWEEN THE AGE OF REFORM AND THE
AGE OF DUALIST COMPROMISE

Scientific coordinator:

Prof. univ. dr. NÓDA MÓZES

PhD:

Higyed Ștefan-Levente

CLUJ-NAPOCA

2021

CONTENTS OF THE THESIS

TABLE OF CONTENTS	3
KEY WORDS	6
INTRODUCTION	7
THE PURPOSE OF THE RESEARCH.....	8
STRUCTURE OF THE DISSERTATION	9
THESIS HYPOTHESIS.....	14
CONCLUSIONS.....	14
LITERATURE USED.....	15

TABLE OF CONTENTS

<u>Contents</u>	1
<u>Introduction</u>	5
<u>Finding the modus vivendi</u>	9
<u>I. The life and work of Prónay Gábor Arisztid baron of Tótpróna and Blatnicza, the first Hungarian Johannite knight inaugurated during the time of absolutism</u>	10
<u>1.1. Childhood and studies</u>	10
<u>1.2. Public career, starting a family</u>	10
<u>1.3. Revolution and its consequences in Prónay's life</u>	11
<u>1.4. “Passive” but not idle resistance</u>	12
<u>1.5. Named by name anonymously; informing the foreign country</u>	13
<u>1.6. With pen and brush for Hungarian interests</u>	13
<u>1.7. Church loving Prónay</u>	15
<u>1.8. Summa on the 100th anniversary of the Universal Convent</u>	17
<u>1.9. Defender of faith and supporter of those in need</u>	20
<u>II. Antal Randvászky, Baron of Radvány and Sajókaza, one of the leading figures in the fight against the Protestant patent</u>	23
<u>2.1. Sources</u>	23
<u>2.2. Childhood and studies</u>	23
<u>2.3. The beginnings of secular and ecclesiastical careers</u>	26
<u>2.4. Scandal over mixed marriages</u>	26
<u>2.5. Radvászky's proposal to strengthen the autonomy of the county</u>	28
<u>2.6. Church protection service</u>	29
<u>2.7. In the focus of “attention”</u>	31
<u>2.8. The “roller coaster” of being appointed, elected, forming a family, being indicted in two years</u>	36
<u>2.9. Radvászky against the protestant patent</u>	37
<u>2.10. The Nationality Law and the Slovak Movement</u>	44
<u>2.11. Final years</u>	46

2.12. Noblesse oblige.....	48

III. An insight into the process of the development of 19th century Hungarian scientific life through the life and work of Kubinyi Ágoston of Felsőkubin and Nagyolaszi..... 50

3.1. Example of predecessors, inherited willingness.....	50
3.2. The mosaic-like portrait of Kubinyi Ágoston.....	51
3.3 The departure.....	52
3.4. Years of institutional learning.....	52
3.5. Social and political environment in Nógrád county.....	57
3.6. Parliamentary participation.....	62
3.7. The impact of parliamentary resolutions made in the interest of the Hungarian language in Nógrád county.....	67
3.8. Family and science until the appointment to the museum board of directors.....	70
3.9. Sparks in the heart, the scientific society is born.....	72
3.10. Scientists are all brothers. (The talking stone).....	76
3.11. Kubinyi Ágoston and the Hungarian National Museum.....	83
3.12. Kubinyi's struggle for the integrity of the museum during the Revolution and the War of Independence.....	89
3.13. Losses and replacements.....	94
3.14. Museum garden concerts.....	95
3.15. More mosaic cubes from the life of Kubinyi Ágoston.....	98
3.16. "You just have to want it. Everything can be done without much fuss".....	103

IV. Szentiványi Márton of Liptószentiván, the Slovak native Hungarian nobleman..... 110

4.1. The social medium Szentiványi Márton was born into.....	110
4.2. The Slovak national idea and the common language.....	112
4.3. Szentiványi Márton's career in short until 1848.....	113
4.4. Slovak self-education circles as nursery gardens.....	114
4.5. An attempt to balance the Slovak outnumbers, the Protestant union.....	115
4.6. Zay's steps to silence the Slovaks, a noisy atmosphere around the union.....	117
4.7. Szentiványi between two fires, the fire of the union is smoldering.....	122

<u>4.8. The theological trends prevailing in the Hungarian Lutheran Church in the age of Reform and Absolutism</u>	123
<u>4.9. Hungarian Revolution and the War of Independence as a Slovak Opportunity</u>	127
<u>4.10. Slovak radicalization</u>	130
<u>4.11. The Slavic Congress in Prague</u>	135
<u>4.12. Hungarian answers to Slavic organization</u>	136
<u>4.13. Armed Slavic and Austro-Slavic invasions in Upper Hungary</u>	138
<u>4.14. The position of the Hungarian government on the issue of nation and nationality and plural identity</u>	140
<u>4.15. The situation of the churches in Hungary after the suppression of the war of independence</u>	141
<u>4.16. Bill for the Protestant churches</u>	146
<u>4.17. A struggle to preserve the autonomy of Protestant churches</u>	152
<u>4.18. Fight against the Protestant patent</u>	157
<u>4.19. The „chosen” people</u>	164
<u>4.20. The journalistic and diplomatic struggle of autonomists and patentees</u>	166
<u>4.21. Last attempt to enforce the patent and the Protestant response to it</u>	169
<u>4.22. The “dead” gather the living</u>	178
<u>4.23. "Withdrawal" of the patent</u>	181
<u>4.24. Lutheran rearrangement</u>	184
<u>4.25. An “old-fashioned” reorganization attempt</u>	185
<u>4.26. The Slovak congress</u>	187
<u>4.27. Political mud wrestling at the time of the provisional</u>	193
<u>4.28. On the forced path to compromise</u>	196
<u>4.29. Compromise but not with the Slovaks</u>	198
<u>4.30. „For religion everything, but the homeland”, the identities of Szentiványi Márton</u>	200
<u>4.31. The master of equalization, the Hungarian-Slovak-Protestant Szentiványi</u>	207

V. The Johannites..... 210

<u>5.1. Ideological development in the age of knighthood</u>	210
<u>5.2. The formation of the Johannite Order of the Knights</u>	211
<u>5.3. The organizational structure of the Johannite Order of the Knights</u>	213
<u>5.4. The German Johannites and the Reformation</u>	213

<u>5.5. Crisis and a fresh start</u>	215
<u>5.6. The first Hungarian Johannites</u>	216
<u>VI. Conclusions</u>	220
<u>VII. Appendix:</u>	228
<u>Article VIII. on nationalities in the year 1849</u>	235
<u>Article XLIV. on the Act of National Equality in the year 1868.</u>	237
<u>Imperial Open Order 1859. sept. 1.</u>	240
<u>The memorable prayer of Székács József</u>	254
<u>Deák Ferenc's Easter article in the Pest Diary</u>	256
<u>Summary of the hungarian related events of the Johannite Order of Knights</u>	264
<u>VIII. Literature used</u>	267

KEY WORDS

Reform, revolution, war of independence, retaliation, absolutism, resistance, patent, church protection, autonomy, identity, nationality, compromise, chivalry.

INTRODUCTION

Throughout its more than nine hundred-year history, the Johannite Knights sought to fulfill two main tasks. One was to protect the faith, the other was to help those in need.

The protection of the faith became especially evident during the Crusades. In the struggles for Christian holy places, the well-organized Johannite armies with excellent military training were always at the forefront of the battles. At the same time, they provided protection on the pilgrimage routes for Christian pilgrims.

Hospitals were set up to help the fallen and those in need, and tired or sick pilgrims were fed and cared for on the way.

These two main tasks were also exercised when they were no longer directly on the Holy Land, but were settled first in Cyprus and then in Rhodes and finally on the island of Malta. Along the Mediterranean shipping lanes, they fulfilled protection tasks for those who wanted to approach the pilgrimage sites by sea. They were masters of navigation, designing and building excellent ships. Already on the Holy Land, entire castle systems were built, and almost impregnable forts were established on the islands.

Even in the territory of the Hungarian kingdom, all the way to the disaster in Mohács, where they fought hard for the king, the defense of the faith was against the spread of Islam, in the defense of Christianity.

The Reformation also had an impact on the Johannite Knights, which led to the formation of a community of Protestant Johannite Knights. The original name was carried on by the Protestants and is still known today as the Order of Johannite Knights. Roman Catholics kept the name they took during their stay in Malta and are still known as the Order of Malta.

The Hungarian Johannites initially belonged to the Italian provincial community then to the German Ballei Brandenburg.

The decline of the Ottoman Empire led to the reconquest and liberation of the territories occupied until then, and the first task of the knighthood seemed to have become obsolete, as Islam no longer posed a threat to the Christian faith.

The “wooden yoke was replaced by the iron yoke”, following the Turkish era in Hungary came the Austrian era. Although the Turks plundered Hungary, they took their young ones Janissaries, but they did not want to take away either the faith or the Hungarian

language. The Austrian rule did everything it could to make being a Protestant impossible and to replace the Hungarian language with the German one by force.

In this situation, the Hungarian orders tried to oppose the austerity decrees from Vienna with a policy of grievance, but in the first quarter of the 19th century there were already reform ideas that led to the dethronement of the Habsburg House in Hungary by the middle of the century.

The defeat of the Revolution and War of Independence in 1848-49 was followed by terrible retaliation. Protestant churches were held responsible for what happened in Hungary. In the time of crisis, which lasted until the Compromise of 1867, among the outstanding personalities in the struggle against absolutism, the dissertation explores the struggle of those who became members of the Ballei Brandenburg German Johannite Knights during this struggle. On the one hand, the German Johannites recognized the courageous stand for the Protestant Church, and on the other hand, they sought to provide international protection for the Hungarian Protestants admitted to the Knighthood.

THE PURPOSE OF THE RESEARCH

After the defeat of the War of Independence, until the Compromise, the victors sought to take measures that would fundamentally shake the Hungarian kingdom and the world order in Hungary with the undeniable goal of incorporating Hungary into the Habsburg Empire.

The ruler concentrated the power in his own hands and did not allow even the appearance of a constitution. Historiography calls this a neo-absolutist system of rule, that is, open dictatorship.

The reorganization of the public administration abolished the previous county system and divided Hungary into five large military districts, with centers in Pest, Pozsony, Kassa, Nagyvárad and Sopron.

German was made compulsory as the unified language of administration. The language of instruction in schools also became German. There was open Germanization.

Hungarian customary law was removed from the judiciary system and replaced by the Austrian Penal and Civil Code.

The leaders of the Protestant churches, especially the superintendents and overseers of the Lutheran Church, were removed from office. Administrators were sent to replace them. Protestant churches were to be reorganized on a patent basis along imperial interests.

These are just a few of the many measures that have weighed on Hungarians who tried to resist the measures in the years following the defeat of the War of Independence. The period until the compromise is called the period of passive resistance in historiography.

The aim of the dissertation is to show that even during the period of passive resistance there were those who tried to find the *modus vivendi* during the period of oppression and were able to actively fight for the self-determination of the Hungarian nation and the Protestant Church.

STRUCTURE OF THE DISSERTATION

The dissertation consists of five chapters, not including the chapters entitled Conclusions, Appendix, and References.

Chapter I. explores the life and work during the Age of Reform, the Revolution and the War of Independence of Baron Gábor Prónay, the first Hungarian Johannite knight inaugurated during the period of absolutism, and presents the activities in the wake of retaliation and church struggles of the aristocrat that appeared before a court-martial after the defeat of the War of Independence. Although he was acquitted after a lengthy investigation, political public life became closed to him.

Although he could have retired to his rural estate, as so many nobles did after the defeat of the War of Independence, he still moved to Pest, where he organized, mobilized, founded associations and societies in the field of culture, embraced, fed and treated children in need. Prónay's house in Pest became the center of economic and artistic movements in the 1850s.

In the meantime, he also monitored the foreign press and he himself wrote as well, sometimes aliased or unnamed as a precaution, articles and pamphlets, in which he revealed the situation in Hungary to the foreign world. As a patron of Hungarian painters,

he invited them to present the country in genre paintings, which he then edited in a book and published in several languages, which won him the favor of the abroad.

At the time of the patent, he presented the situation of the Protestant churches in Hungary in a leaflet. He went to the emperor in order to preserve the autonomy of the church on behalf of the Protestant churches in Hungary. After the revocation of the patent, Prónay was elected universal overseer of the Lutheran Church. In recognition of the protection of the faith and the embrace of the needy, the Prussian Johannite Knighthood inaugurated him in 1854 as a Knight of Honor and then in 1858 as a Judiciary Knight.

Chapter II. wraps up the life of Baron Antal Radvánszky, who was one of the outstanding leaders in the fight against the Protestant patent.

Radvánszky also belonged to the contemporary elite group due to his origins, an aristocrat who used his knowledge, connections, and wealth to defend his homeland and the Protestant Church throughout his career.

Already at the beginning of the reform period, he took a strong stand against the misconduct of mixed marriages at the county assemblies in Zólyom. In the interests of the autonomy of the county, he proposed that higher orders which did not coincide with the resolutions passed by the Parliament in 1790-91 concerning the churches should be rejected.

After 1849, he was also interned in Pest, where his role in the revolution was investigated for months, and then he was released home with the condition of having to appear monthly before the police and give an account of his activities.

In 1856 he informed the Prussian Johannite Knights about the difficult situation in Hungary by letter.

At the time of the Protestant patent, he was one of those who spoke and organized openly against the patent. He was therefore ordered to be investigated and then sent to Pozsony to be judged. The road led through Pest, where a plan for the revocation of the patent and the release of those persecuted for the patent was drawn up together with the military and civilian governor of Hungary, the Lutheran Lajos Benedek.

After the revocation of the patent, Radvánszky became the lord lieutenant of Zólyom County, and was elected to be the universal overseer by the National Lutheran Church.

Radvánszky's work was hampered by the Pan-Slavic movement in Upper Hungary, which caused him many headaches on the ecclesiastical and ethnic lines.

He was inaugurated as a knight by the Prussian Johannites in 1858 in recognition of his struggle for religious freedom and the autonomy of the Protestant Church.

Chapter III provides an insight into the process of scientific life unfolding in Hungary in the 19th century through the life and career of Ágoston Kubinyi.

Ágoston Kubinyi, unlike his brother Ferenc, lived more for science. He was less attracted to politics, although he could not completely withdraw from it.

He inherited his passion for the natural sciences from his father, who himself was very zealous about botany and geology. His excellent teachers paved his way towards the sciences.

The nobility usually played a role in the administration of the county, so Ágoston Kubinyi also became the deputy notary of Nógrád county after completing his studies. At the dawn of the Age of Reform, Nógrád County was one of the most rugged counties, protesting vigorously against the forcible collection of taxes and the introduction of new ones, and called on other counties to do the same. In order to break the resistance and show benevolence, King Francis I convened the parliament in 1825, in which Ágoston Kubinyi also participated as a delegate. He was greatly influenced by István Széchenyi, who proposed to this Hungarian Parliament the establishment of the Hungarian Society of Scientists, later the Hungarian Academy of Sciences. Decisions were also made regarding the use of the Hungarian language, which Ágoston Kubinyi as the school supervisor of the Lutheran deanship of Nógrád, tried to apply in the schools of the county. With his work, which, in addition to assessing the condition of the county's schools, also formulated practical proposals for improving public education, he greatly assisted the work of the Nógrád National Institute. He not only found the shortcomings, but he also bought textbooks for the schools at his own expense, and in the winter provided footwear for the children who could not go to school due to a lack of shoes.

In 1841, Ágoston Kubinyi developed the structure and then the statutes of the Hungarian Society of Physicians and Naturalists, which then functioned as a traveling assembly in different locations in Hungary or Transylvania each year, greatly contributing to the dissemination of various sciences. He became an organizer of scientific life in Hungary. He organized and directed the Hungarian Natural Science Society, the Hungarian Geological Society and was usually present at the birth of all cultural and scientific initiatives.

In 1843, palatine József appointed Ágoston Kubinyi as the director of the Hungarian National Museum, which he held until his retirement. During the Revolution and the War of Independence, he put all his knowledge to the preservation of the museum building and its treasures. After the defeat of the War of Independence, he resigned his position as

director, but due to his professional qualifications and as a result of his absence from politics, he was able to continue organizing and managing the museum in a short time. His work has been recognized not only in Hungary but also abroad and has received numerous awards.

In 1859, the Prussian Johannites accepted Ágoston Kubinyi as a Knight of Honor. A scholar who loved his church and bowed to the fallen, was honored this way.

Chapter IV reveals the development of the Slovak ethnic movement in Upper Hungary through the career of Márton Szentiványi, which also caused confusion in the Hungarian Lutheran Church. The title of the chapter also includes the issue of multiple identities, as Szentiványi was a Slovak native-speaking Hungarian aristocrat at the head of Liptó County which was considered to be the most Slovak county.

Through the Slovak self-education circles that unfolded during the Age of Reform, the Slovak influence in the Lutheran Church became so strong that the Hungarian Lutheran Church saw in the union with the Reformed Church the counterbalancing of the Slovak power. However, this attempt failed, due in part to vehement Slovak resistance.

In the chapter, we also encounter the theological trends prevailing in the Lutheran Church, which have left their mark on the behavior of individual actors in political and ethnic struggles.

The resolutions of the National Assembly in favor of the Hungarian language, on which the Lutheran Church also relied, pushed the leaders of the Slovaks towards even more radicalization, who attacked Hungary with weapons during the War of Independence, led by two Slovak Lutheran pastors.

It was not easy for Szentiványi to strike a balance between the interests of the country, the national interest and the interests of the church in the county administration as a notary, chief judge, chief notary, member of parliament, then chief and supervisor in the Slovak-speaking Lutheran Church.

After the defeat of the War of Independence, the leaders of the Slovak national movement had to experience that the Habsburg Empire had no interest in giving autonomy to minorities.

The Lutheran Church found itself in a very difficult situation after the defeat of the War of Independence. Its church and secular leaders were replaced and imprisoned. A new district division was prescribed, intended to be merged into the churches of the empire by a bill. The dissertation explains in detail the bill developed for the Protestant churches and then the open command, the fight against the patent, in which Szentiványi also took part.

He was therefore remanded in custody and sentenced to prison. His standing in defense of the faith deserved him to be inaugurated in 1862 by the Prussian Johannite Knights.

As a result of the fight against the patent, the provisions of the patent were eventually made no longer binding on the Protestant churches. But the harassment of the patent churches and their forcing them back into the old order were banned. This caused confusion in the Hungarian Lutheran Church for some time.

Szentiványi's fight for the autonomy of the church made him popular so he was elected as overseer of the Evangelical Episcopate hence the Danube.

After the compromise, Szentiványi was appointed lord lieutenant of Liptó County. For Szentiványi, the Hungarian-Slovak-Protestant identities represented the path of a policy of balance, the only way forward for the preservation of peace in the administration and the church.

Chapter V is briefly about the ideological development of the Knights' Order, the formation and organizational structure of the Johannite Order of Knights.

As a result of the Reformation, part of the Knights became Protestant, primarily in German territory, and a German Protestant province was established as Ballei Brandenburg. The chapter also discusses the crisis years of the history of the Prussian Johannites, their dissolution and the history of their rebirth.

The chapter tells in a few sentences about the short career of Baron Alfonz Nyáry, who was too young to take part in the Revolutionary War and the struggle of the Church. Nyáry was inaugurated as a knight at the age of 24 in 1865 at the suggestion of his maternal uncle, Ágoston Kubinyi, which shows that the Hungarian Johannites wanted to involve the younger generation among the knights in order to ensure continuity. Nyáry, however, passed away at the age of thirty.

THESIS HYPOTHESIS

It seems from the history of the Johannite Knights, that as they became geographically farther and farther away from the pilgrimage sites of the Holy Land, one of the aims of the Knights, the protection of the faith, seemed to become lost. Until then, Christianity was defended against Islam.

The hypothesis of the dissertation states that the Johannite activity in the defense of the faith did not cease, but was revalued and strongly demonstrated throughout history, more specifically in the 19th century between the Ages of Reform and Compromise, for the equality of churches, freedom of religion and ecclesiastical autonomy.

CONCLUSIONS

If we look at the map showing the counties of the Hungarian Kingdom, it is immediately apparent that the first Hungarian Johannites, inaugurated in the 19th century until the Compromise, come from a very narrow geographical area. This region is the Highlands, Upper Hungary, where the counties of Nógrád, Hont, Zólyom, Liptó and Turóc, Trencsén and Árva formed their area of origin and activity.

In these counties, the dominant language of the population was Slovak. The Hungarian Johannite knights in the dissertation were Slovak native speakers. Some even wrote poems in Slovak.

In terms of their origin, they all belonged to the Hungarian aristocracy. Consequently, the habitus of each dictated a shift in the direction of one or the other identity. Many other factors also contributed to the fact that one worked hard to repress Pan-Slavism, the other tacitly tolerated the Slovak organization in his county, or ruled out the source of conflict from dual identities and lived for the sciences, where scholars, according to Humboldtist formulations are all brothers.

Those in the dissertation share one thing in common consistently. And this is their unquestionable love and affection for the Lutheran Church, for which some of them have been deported and imprisoned.

We also note that although the Johannite Order was originally an ecclesiastical order, the first Hungarian Johannite knights inaugurated in the 19th century were all secular.

(presbyterian in nature). Given the careers of the aforementioned, we can safely say that they became Johannite Knights not only because they could prove their noble descent, but were also initiated into knighthood by the many noble deeds they performed for church equality, religious freedom, and ecclesiastical autonomy the philanthropic mercy with which they bowed down to those in need and helped where they could.

We can state that the first Hungarian Johannites in the 19th century, during the struggle between the Age of Reform and the Compromise, stood their ground fairly until the end of their lives. Their career confirms the hypothesis of the dissertation by the fight of the first Hungarian Johannites for the faith, religious freedom and ecclesiastical autonomy in the 19th century.

LITERATURE USED

Books and source publications:

1. ADRIÁNYI Gábor: *A Bach-korszak egyházpolitikája 1849-1859*. Kairosz, Budapest 2009.
2. BALÁS György: *Az 1866. évi osztrák-porosz háború*. Franklin-Társulat, Budapest 1894.
3. BALLAGI Géza: *A nemzeti államalkotás kora 1815-1847*. Budapest 1897.
4. BALLAGI Géza: *A protestáns pártok és a sajtó*. Hornyánszky Viktor könyvnyomdája, Budapest 1892.
5. BERNSTEIN Béla: *1848 és a magyar zsidók*. A magyar zsidó könyvtár kiadóvállalata, Budapest 1906.
6. BERZEVICZY Albert: *Az absolutizmus kora Magyarországon 1849-1865*. III. kötet XII. rész, Franklin Társulat, Budapest 1932.
7. BOROVSZKY Samu: *Magyarország vármegyéi és városai*. Budapest 1911.
8. BREMM, Klaus-Jürgen: *1866 Bismarcks Krieg gegen die Habsburger*. Theiss, Darmstadt 2016.
9. CLARK, Christopher: *Preußen, Aufstieg und Niedergang 1600 – 1947*. Pantheon, München 2008. A mű eredeti címe: *Iron Kingdom. The Rise and fall of Prussia*. Allen Lane/Penguin Group 2006
10. CS. NAGY Zoltán: *Híres zeneszerzők*. Dürer Nyomda Kft., Gyula 2015.
11. CSIKI Kálmán: *Werböczy István és hármaskönyve*. Franklin-Társulat, Budapest 1899

12. DEÁK Ágnes: „Zsandáros és policzajos idők”. *Államrendőrség Magyarországon 1849-1867*. Osiris Kiadó, Budapest 2015
13. DEÁK Ferenc: *Válogatott politikai írások és beszédek II. 1850-1873*, sajtó alá rendezte Deák Ágnes, Osiris, Budapest 2001
14. DEBRECZENI-DROPPÁN Béla: *Múzeumkerti Kalauz. M.N.M.* Martin Opitz 2019
15. DEMMEL József: *A szlovák nemzet születése: Ludovit Štúr és a szlovák társadalom a 19. századi Magyarországon*. Kaligramm, Pozsony 2011
16. DEMMEL József: *Magyar haza, szlovák nemzet*. Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete, Békéscsaba 2016
17. DEMMEL József: *Pánszlávok a kastélyban*. Kaligramm, Pozsony 2014
18. DOBSZAI Tamás és mások (szerk): *Rendiség és parlamentarizmus Magyarországon a kezdetektől 1918-ig*. Országgyűlés Hivatala, Budapest 2014
19. DOLINSZKY Miklós–SZACSVAY KIM Katalin–TALLIÁN Tibor: „Szikrát dobott a nemzet szívébe”. Rózsavölgyi és Társa, Budapest 2011
20. EGYED Ákos–KOVÁCS Eszter: *Okmány- és irománytár az Erdélyi Múzeum-Egyesület történetéhez I. 1841-1859*. EME, Kolozsvár 2009
21. FELVIDÉKY: *Protestantizmus és panszlávizmus*. Ráth Mór, Budapest 1882
22. FÉNYES Elek: *Magyarország leírása, II. rész*. Beimel, Pest 1847
23. GABRIEL Viktor: *1848-1849 legendája a szlovák történetírásban*. Kaligramm, Pozsony 1999
24. GALÁNTAI József: *Osztrák-magyar egyezkedés 1865-1867*. különnyomat a Századok 1967 évi 6. számából, Budapest 1967
25. GALL, Lothar: *Bismarck. Der weiße revolutionär*. Propylän, Frankfurt 1980
26. GOGOLÁK Lajos: *Pánszlávizmus*. Cserépfalvi könyvkiadó, Budapest 1940
27. GONDA Imre: *Bismarck és az 1867-es osztrák-magyar kiegyezés*. Akadémiai Kiadó, Budapest 1960
28. GOTTAS, Friedrich: *Die Frage der Protestanten in der Ära des Neobsolutismus*. R. Oldenbourg, München 1965
29. GÖMBÖS Tamás: *A szerzetes és lovagrendek címerei és viseletei. A protestáns egyházak jelképei, a szentek jelképes ábrázolása címerekben*. Tellér kiadó, Budapest 1993
30. GRÜNWARD Béla: *A felvidék. Politikai tanulmány*. Ráth Mór, Budapest 1878
31. GYURGYÁK János: *Ezzé lett magyar hazátok. A magyar nemzeteszmé és nacionalizmus története*. Osiris, Budapest 2007

32. H. BOROS Vilma: *Széchenyi István hátrahagyott iratainak története*. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei, 54., Budapest 1967
33. HAAN Lajos: *A Magyarországi Ágostai Hitvallású Evangélikusok egyetemes gyűlései és az egyetemes világi felügyelői hivatal*. Franklin Társulat, Budapest 1882
34. HARDENBERG, Andreas von: *Die Bibel, das Christentum und die Aufklärung*, Wichern Verlag, Berlin 2019
35. HERMANN Róbert - Ligeti Dávid (szerk.): *Megosztó kompromisszum, az 1867. évi kiegyezés 150 év távlatából*. Országház Könyvkiadó, Budapest 2018
36. HERMANN Róbert: *Az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc története*. Videopont, Budapest 1996
37. HERMANN Róbert: *I. Ferenc József és a megtorlás*. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest 2009.
38. KÁROLYI Árpád: *Gr. Széchenyi István Döblingi Irodalmi Hagyatéka*. Magyar Történelmi Társaság, Budapest 1921
39. KECSKEMÉTI Károly: *Magyar liberalizmus 1790-1848*. Argumentum, Budapest 2008.
40. KERÉNYI B. Eszter: *Báró Sina Simon*. Új Mandátum, Budapest 2007
41. KERÉNYI Ferenc: *Magyar színháztörténet 1790-1873*. Akadémiai kiadó, Budapest 1990
42. KERTÉSZ Botond (szerk.): *Kossuth és az egyházak*. Luther Kiadó, Budapest 2004
43. KERTÉSZ Botond: *Evangélium és szabadság*. Maprint, Budapest 2002
44. KISS László: *A szlovák nemzeti tudat születése*. VBV Nyomda és Kiadó Kft., Eger 2005
45. KOLLÁNYI Ferencz: *A Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi Országos Könyvtára 1802-1902*, Athenaeum, Budapest 1905
46. KÓNYA Sándor: „...Magyar Akadémia állíttassék fel...”. MTA, Budapest 1994
47. KOVÁCS Endre: *Ausztria útja az 1867-es kiegyezéshez*. Kossuth Könyvkiadó, Budapest 1968
48. KOVÁCS Ferencz: *1843/44-ik évi magyar országgyűlési alsó tábla kerületi üléseinek naplója*. Franklin-Társulat, Budapest 1894
49. KUBINYI Ágoston: *A magyar nemzeti museum képtárának lajstroma*. Pest 1868
50. KUBINYI Ágoston: *Magyarországi mérges növények*, Budán 1842.
51. KUBINYI Ferenc – Kubinyi Miklós: *A Felső Kubini Kubinyi család története és leszármazása 1-2. kötet*, Budapest 1901
52. LUKÁCS Olga: *A felvilágosodás és a liberalizmus hatása az erdélyi egyházak kapcsolatára*. Presa Univeritară Cujeană 2016

53. LUSTKANDEL, Wenzel: *Das ungarisch-österreichische Staatsrecht: zur Lösung der Verfassungsfrage; historisch-dogmatisch dargestellt.* Wilhelm Braumüller, Wien 1863
54. MARCZALI Henrik: *Magyarország története.* Atheneum irodalmi és nyomdai részvénytársulat, Budapest 1911
55. MARJAI Imre: *A kereszt és kard lovagjai.* Új Nap, Budapest 1990
56. MÁTRAY Gábor: *A Magyar Nemzeti Múzeum Korszakai.* Bucsánszky, Pest 1868
57. MEDGYESI SOMOGYI Zsigmond: *Magyarország főispánjainak története 1000-1903.* Budapest 1902
58. MOCSÁRY Antal: *Nemes Nógrád vármegyének historiai, geographiai és statistikai ismertetése, részre metszett rajzolatokkal, IV kötet.* Pest 1826.
59. NAGY Iván: *Magyarország családai II. kötet.* Beimel és Kozma, Pest 1858
60. NEMESKÜRTY István: *Parázs a hamu alatt. Világostól Solferinóig.* Magvető könyvkiadó, Budapest 1981
61. ÖLYVENDI VAD Imre: *Nemességi könyv.* Koroknay-nyomda, Szeged 1930
62. PAYR Sándor: *Mária Dorottya nádorasszony.* Hornyánszky Viktor cs. és k. udv. könyvnyomdája, Budapest 1908
63. PRAZNOVSZKY Mihály: *Küzdelmek és csetepaték.* Dornyay Béla múzeum kiadványa, Salgótarján 2019
64. PRÓNAY Gábor: *Skizzen aus dem Volksleben in Ungarn.* Verlag Hermann Geibel, in Pesth 1855
65. PRÓNAY M. le baron Gabriel: *Esquisses de la vie populaire en Hongrie.* Editeur H.Geibel, Pesth 1856
66. RÁTZ Kálmán: *A pánszlávizmus története.* Atheaneum, Budapest 1941
67. RÉVÉSZ Kálmán: *Révész Imre munkái a pátens korából (1859-1860).* Hornyánszky, Budapest 1900
68. SARNOWSKY, Jürgen: *Die Johanniter.* C.H Beck Verlag, München 2011
69. SCHNEIDER Miklós - Benda Kálmán (szerk): *Nógrádi évszázadok.* Salgótarján, 1976
70. SCHWENCK, Konrad: *Wörterbuch der deuteschen Sprache in Beziehung auf Abstammung und Begriffsbildung.* J.D. Gauerländer, Fankfurt am Main 1834
71. SOMOGYI Éva: *Abszolutizmus és kiegyezés 1849-1867.* Gondolat, Budapest 1981
72. SPIRA György: *A nemzetiségi kérdés a negyvennyolcas forradalom Magyarorszáján.* Budapest, Kossuth Kiadó 1980
73. STIPTA István: *Törekvések a vármegyék polgári átalakítására.* Osiris, Budapest 1995

74. STURM Albert (szerk.): *Almanach 1892-1897 rövid életrajzi adatok a főrendház és képviselőház tagjairól*. Lloyd társulat, Budapest 1892
75. SZABOLCSI Bence–TÓTH Aladár: *Zenei lexikon, I. kötet*. Zeneműkidó Vállalat, Budapest 1865
76. SZALATNAI Rezső: *A szlovák irodalom története*. Gondolat, Budapest 1964
77. SZEBERÉNYI Andor: *Az 1791-ik pesti ev. ág. hitv. zsinat történelme*. Hornyánszky Viktor, Pest 1869
78. SZÉCHENYI István: *Világ, vagyis világosító töredékek némi hiba s előítélet eligazítására*. Landerer Nyomtató Intézete, Pest 1831
79. SZILÁDY Jenő: *A magyarországi tót protestáns egyházi irodalom 1517-1711*. doktori értekezés, a szerző kiadása, Budapest 1939
80. SZILÁGYI Sándor (szerk.): *A Magyar Nemzet Története X*. Athenaeum, Budapest 1898
81. SZINNYEI József: *Magyar írók élete és munkái. I-XIV. kötet*. Budapest 1891-1914
82. TÓTH-SZÖLLŐS Mihály: *Evangélikus arcképcsarnok*. Evangélikus sajtóosztály, Budapest 2002
83. TÖRÖK József: *Szerzetes- és lovagrendek Magyarországon*. Panoráma, Budapest 1990
84. TUSOR Péter: *A bécsi Frintaneum tagjai Magyarországról 1816-1918*. Különnyomat a Lymbus Magyarságtudományi Forrásközlemények című évkönyvből, Akaprint, Budapest 2007
85. VAJAY Szabolcs: *A Johannita Rend Lovagjai 1854-1987*.
86. VARGHA Zoltán: *Báró Podmaniczky János (1786-1883) életrajza*. A Magyar Tudományos Akadémia kiadása, Budapest 1933
87. VARJASSY Péter – Kölnei, Livia: *Az ispotályos Johannita Lovagok*. Attraktor, Máriabesenyő 2012
88. VESZPRÉMY László (szerk.): *Az első és második keresztes háború korának forrásai*. Szent István Társulat, Budapest 1999
89. VETŐ, Ludwig: *Vom Aufbau der Kirche in Ungarn*. Herbert Reich Evang. Verlag, Hamburg-Volksdorf 1955
90. VIRÁG Irén: *A magyar arisztokrácia neveltetése*. Líceum kiadó, Eger 2013
91. WEDEKIND, Eduard Ludwig: *Geschichte des Johanniter-Ordens*. Bohemier Verlag, Leipzig 2008
92. WERBŐCZY István: *Tripartitum*. facsimile, az 1637-es kétnyelvű lócsei kiadás reprintje, Pytheas Könyvmanufaktúra, Budapest
93. ZOMBORI István: *Lovagok és lovagrendek*. Kozmosz könyvek, Budapest 1988

94. ZSILINSZKY Mihály: *A magyarhoni protestáns egyház története*. Atheneum, Budapest 1907
95. ZSILINSZKY Mihály: *Az 1610. évi zsolani evangélikus zsinat háromszázados emlékünnepe*n. Joerges Ágost és fia, Selmeczbánya 1910

Studies, journals:

1. *A Magyar Tudományos Akadémia Évkönyve, IX. k.*, Buda, cs. kir. egyetemi nyomda MDCCCLX, 59., 1859
2. ABAFI Lajos: *A szabadkőművesség története Magyarországon*, Fraternitas Mercurii Hermetis, 2019. (A Magyar Nemzeti Múzeum évkönyvében)
3. ACZÉL Eszter: *A Magyarországi szabadkőműves mozgalom emlékei*, I. rész. Budapest 1982. (A Magyar Nemzeti Múzeum évkönyvében)
4. *Ansichten eines Constitutionellen aus Ungarn*, Oskar Leiner kiadó, Leipzig, 1850. (névtelen röpirat báró Prónay Gábortól)
5. BALLAGI Géza: *A nemzeti államalkotás kora 1815-1847*. In: Szilágyi Sándor (szerk): *A Magyar Nemzet Története 9.*, Athenaeum, Budapest 1897
6. *Budapesti Hiradó*: No.821., 1848. ápr. 27.
7. CSOHÁNY János: *Leo Thun egyházpolitikája*. In: *Egyháztörténeti Szemle* 11. évfolyam 2. sz. 2010
8. CSORBA László: *Az önkényuralom kora*. In: Gergely András (szerk): *Magyarország története a 19. században*. Osiris, Budapest 2019., 293.
9. *Das k.k Patent vom 1. September 1859 als Mystification des Protestantismus in Ungarn*, Hoffmann und Campe, Hamburg, 1860. (névtelen röpirat báró Prónay Gábortól)
10. DEÁK Farkas: *Báró Radvánszky Antal emlékezete*. In: *Századok, Magyar Történelmi Társulat Közlönye*, XVII. évfolyam, Budapest 1883
11. DEÁK Ferencz: *Adalék a magyar közigazgatáshoz, Észrevételek Lustkandl Venczel munkájára: „Das ungarisch-österreichische Staatsrecht” a magyar közigazgatás történelmének szempontjából*. In: „*Budapesti Szemle*” I. füzetéből, Pfeifer Ferdinánd, Budapest 1865
12. DEBRECZENI-DROPPÁN, Béla: *Erkel Ferenc és a Magyar Nemzeti Múzeum*. In: *Honismeret* 38. évf. (2010/6.) 22-28.

13. *Diarium Comitiorum Regni Hungariae a Serenissimo ac Potentissimo Imperatore, Hungariae et Bohemiae Rege Francisco Primo in Liberam, Regiamque Civitatem Posoniensem in Diem 25-tam Augusti Anni 1811. Indicatorum Originarie Hungarica Lingva Conceptum et Auctoritate Comitiorum Latinitate Donatum.* Posoni, Typish Simonis Petri Weber, 1811 et 1812, Sessio CXXVI, 1685.
14. *Die Protestantenfrage in Ungarn und die Politik Oesterreichs, von einem ungarischen Protestanten.* Hoffmann und Campe, Hamburg 1860 (röpirat – Ballagi Mór)
15. *Értekezések a természettudományok köréből, VII.kötet, II. szám.* MTA, Budapest, 1876
16. *Evangelisches Wochenblatt in Ungarn 1860.,* 234
17. FABINYI Tibor: *Az evangélikus Kossuth.* In: Kertész, Botond (szerk): *Kossuth és az egyházak.* Luther Kiadó, Budapest 2004
18. FRANK Tibor: *Brit diplomata a kiegyezés előtti Pest-Budán: R.B.D Morier és az Osztrák-Magyar Monarchia születése.* In: *Külügyi Szemle VII. évfolyam / 2008. 2. sz.* 196-197.
19. *Geschichte der evangelischen Kirche in Ungarn vom Anfang der Reformation bis 1850 mit Rücksicht auf Siebenbürgen.* Berlin, 1854 röpirat (Bauhofer)
20. HABERERN Jonathan: *Báró Prónay Gábor emléke.* In: *Értekezések a természettudományok köréből, VII. kötet, II. szám,* Magyar Tudományos Akadémia könyvkiadó hivatala, Budapest 1876
21. HARDENBERG, Andreas von: *Friedrich Wilhelm der vierte und sein christlich-monarchises Projekt.* In: *Die Bibel, das Christentum und die Aufklärung,* Wichern Verlag, Berlin 2019., 191-206.
22. HASELSTEINER, Horst: *Az 1848-as prágai szláv kongresszus előzményei. Szláv (ön) tudat és központi (katonai) hatalom.* (ford. Deák Ágnes) In: *Aetas, történettudományi folyóirat* 4. sz. 2014., 199-206.
23. *Jankovich Miklós gyűjteményei,* A Magyar Nemzeti Galéria kiadványai, Budapest 2002/1
24. *Kölcsey Ferencz naplója, 1832-1833.* Budapest 1848.
25. *Közhasznú ismeretek tára a Conversations-Lexicon szerént Magyarországra alkalmaztatva, XI kötet.* Heckenast Gustáv, Pest, 1839
26. KUBINYI Ágoston: *A könyvnyomtatás története és haszna.* In: *Nógrádi evang. esperességi könyvtári és munkáló társasági ünnepély, melly Losonczon, junius 20-án 1843-ik évben tartatott I. Füzet.* Trattner-Károlyi, Pest 1844

27. KUBINYI Ágoston: *Előbb magunkat míveljük, hogy másokat taníthassunk*. In: Nógrádi evang. esperességi olvasó és munkáló könyvtári ünnepély, mely Losonczon június 19 kén, 1844. évben tartatott II. Füzet. Trattner-Károlyi, Pest 1845
28. LIGETI Dávid: *Solferinótól Königgrázig – Ferenc József háborúi 1859 és 1866 között*. In: Hermann Róbert - Ligeti Dávid (szerk.): *Megosztó kompromisszum, az 1867. évi kiegyezés 150 év távlatából*. Országház Könyvkiadó, Budapest 2018.
29. LUKÁCS Olga: *Protestánsellenes intézkedések az önkényuralom évtizedében (1849-1860)* In: Erdélyi Református Egyháztörténeti Füzetek 24. A reformáció öröksége PTI Kolozsvár 2018., 136-146.
30. LYKA Károly (szerk): *Művészet*. kilencedik évfolyam, negyedik szám 1910.
31. *Magyar orvosok és természetvizsgálók Pesten tartott második nagy gyűlésének munkálatai*. Pest 1842
32. MÁRKI Sándor–BEKSICS Gusztáv: *A modern Magyarország (1848-1896)*. In: Szilágyi Sándor (szerk): *A Magyar Nemzet Története 10.*, Athenaeum, Budapest 1898
33. MARTON Ferenc: *Magyarország legöregebb „fája”, az ipoytarnóci ősfenyő*. In: Erdészettörténeti Közlemények, 18. évf. Budapest 1990., 71.
34. NENDTVICH Károly: *Kubínyi Ferencz és Ágoston életrajzuk*. In: *Értekezések a természettudományok köréből*, VII. kötet XII. szám, A M. Tud Akadémia Könyvkiadó Hivatala, Budapest 1876., 16.
35. *Pesti Hirlap 1843. március 19. 2/2 szignó alatt írott cikk*
36. *Protestáns Egyházi és Iskolai Lap* több száma. Utalások a lábjegyzetekben.
37. R. VÁRKONYI Ágnes: *Széchenyi és az Akadémia*. In: *Magyar Tudomány* 171. évf. 2010/12., 1420-1430
38. RAB Irén: *Hungarus-tudat és diákmentalitás a 18. századi göttingeni peregrinációban – különös tekintettel a medicinára - emlékkönyvek és egyéb peregrinációs források tükrében*. Doktori értekezés, Semmelweis egyetem, Patológiai Orvostudományok Doktori Iskola, Budapest 2015. 25.
39. RÁCZ Kálmán: *Unió törekvések a negyvenes években*. In: *Protestáns szemle* 1897
40. *Sárospataki Füzetek* több száma. Utalások a lábjegyzetekben.
41. SCHNEIDER Miklós - Benda, Kálmán (szerk): *A feudalizmus utolsó évszázada és a reformkor 1711-1848*. In: *Nógrádi évszázadok. Olvasókönyv a megye történetéhez*. III. Salgótarján 1976., 63.
42. SOÓS István: *A Habsburg-kormányzat és a magyar rendek 1812 és 1825 között*. In: *Történelmi Szemle*, XLIX Budapest 2007/I. 94.

43. SZATMÁRI Judit: *A magyarországi protestáns egyházak az önkényuralom éveiben. (Az egyházi autonómia visszaszerzéséért vívott harc, 1850-1860)* In: *Fiatals egyháztörténetírók írásai*, Miskolc 1999., 156.
44. Szegedi Híradó, harmadik évfolyam, 51. szám, 1861 június 29.
45. SZIKSZAI FABRICIUS Balázs: *Latin magyar szójegyzék 1590-ből*. In: Szinnyei, József szerk: *Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből*. XIX. kötet. 9. szám. kiadja a Magyar Tud. Akadémia, Budapest 1906., 513.
46. TÓTH Árpád: *A Diétaváros fellázad. A pozsonyi háztulajdonosok érdekei az országgyűlési ingyenszállások körüli konfliktusokban az 1840-es években*. In: Dobszai Tamás és mások (szerk): *Rendiség és parlamentarizmus Magyarországon a kezdetektől 1918-ig*. Országgyűlés Hivatala, Budapest 2014
47. VÁJLOK Sándor: *A szlovák önállóság kezdetei*. In: *Magyar Szemle*, XXXVIII. kötet, 1 (149.) szám, január, Budapest 1940
48. *Vasárnapi Ujság*, XXIV. évfolyam, 5.szám, Budapest 1877 február 4. 65-66.
49. VÖLGYESI Orsolya: *A magyar rendiség politikai kultúrája 1526–1848*. In: *Korall, társadalomtörténeti folyóirat* 18. évfolyam 70/2017, Budapest 2017

Lexicons:

1. Magyar Életrajzi Lexikon II. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967.
2. A Pallas Nagy Lexikona
3. Révai Nagy Lexikona
4. Magyar Katolikus Lexikon

E-literature:

1. PIRCHALA Imre: *A pozsonyi királyi akadémia bemutatása*: <https://mek.oszk.hu/09500/09536/html/0017/19.html> A letöltés ideje 2020. július 11.
2. A magyar sajtó története I. 1705-1848, A negyvenes évek divatlapjai: <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/SajtoTortenet-a-magyar-sajto-tortenete-1/a-magyar-sajto-tortenete-i-17051848-2D87/a-negyvenes-evек-folyoirat-es-hirlapirodalma-a-forradalomig-89B/a-negyvenes-evек-divatlapjai-8E1/honderu-18431848-91F/> A letöltés ideje 2020. július 16.
3. TARIÁN Tamás: *Jelasics halála*: http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1859_majus_20_jellasics_halala/ A letöltés ideje 2020. június 24.

4. A magyarhoni ágostai hitvallású evangélikusok négy egyházkerülete 1861-dik évi augusztus 28-dik s következő napjain Pesten tartatott egyetemes egyházi közgyűlésének jegyzőkönyve: https://library.hungaricana.hu/en/collection/edt_eol_evangelikus_kozgyulesi_jegyzokonyvek/ A letöltés ideje 2020. július 23.
5. A Biblio.com aukciós oldalán Prónay könyve: <https://www.biblio.com/book/skizzen-volksleben-ungarn-funf-zwanzig-gemalten/d/502060769?dcx=502060769> A letöltés ideje 2020. július 30.
6. 1844. évi III. Törvénycikk a vallás dolgában: <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=84400003.TV&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D27> A letöltés ideje 2020. augusztus 2.
7. 1844. évi II. törvénycikk a magyar nyelv és nemzetiségről <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=84400002.TV&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D27> A letöltés ideje 2020. augusztus 4.
8. Szótári magyarázat: <http://nagyszotar.nytud.hu/dictsearch.html?entryid=6544> A letöltés ideje 2020. július 11.
9. 1868. évi XLIV. törvénycikka nemzetiségi egyenjogúság tárgyában: <https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=86800044.TV&targetdate=&printTitle=1868.+%C3%A9vi+XLIV.+t%C3%B6rv%C3%A9nycikk&referer=1000ev> A letöltés ideje 2020. augusztus 12.
10. DEMMEL József: „Egy jó főispánnak csibukozni kell és nem avatkozni semmibe”: http://real.mtak.hu/40991/1/demmel_vegyesbizottsag.pdf A letöltés ideje 2020. augusztus 9.
11. 1848. évi XX. Törvénycikk a vallás dolgában: <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=84800020.TV&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D27> A letöltés ideje 2020. augusztus 16.
12. Johannes Gutenberg: <https://www.typolexikon.de/gutenberg-johannes/> A letöltés ideje 2021. január 22.
13. Kossuth és a Pesti Hírlap: <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/SajtoTortenet-a-magyar-sajto-tortenete-1/a-magyar-sajto-tortenete-i-17051848-2D87/a-negyvenes-evek-folyoirat-es-hirlapirodalma-a-forradalomig-89B/kossuth-es-a-pesti-hirlap-9DD/> A letöltés ideje 2021. január 28.
14. DEBRECZENI-DROPPÁN Béla: *A 250 éve született Alexander von Humboldt emlékműve a Múzeumkertben*: <https://magyarmuzeumok.hu/cikk/a-250-eve-szuletett-alexander-von-humboldt-emlekmuve-a-muzeumkertben> A letöltés ideje 2021. január 24.

15. BÖLÖNI Farkas Sándor: *UTAZÁS ÉSZAK-AMERIKÁBAN*: <https://mek.oszk.hu/00600/00618/00618.htm#24> A letöltés ideje 2021. január 27.
16. A magyar nemzet függetlenségi nyilatkozata: <http://mek.niif.hu/04800/04834/html/kossuth0083/kossuth0083.html> A letöltés ideje 2021. január 27.
17. Amerikai Kossuth érme: <https://www.ebay.com/itm/1851-Louis-Kossuth-The-Washington-of-Hungary-United-States-Souvenir-Token/174561706010?hash=item28a4b0401a:g:goAAAOSwmExe2SGS> A letöltés ideje 2021. január 27.
18. DEBRECZENI-DROPPÁN Béla: *Múzeumkerti kalauz.* <https://www.geni.com/people/Antal-J%C3%B3zsef-Batthy%C3%A1ny-Strattmann-de-N%C3%A9met%C3%B Ajv%C3%A1r-GR/6000000016677069267> A letöltés ideje 2021. január 22.
19. 1836. évi XXXVII. törvénycikk a Nemzeti Múzeumról: <https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=83600037.TV&targetdate=&printTitle=1836.+%C3%A9vi+XXXVII.+t%C3%B6rv%C3%A9nycikk&referer=1000ev> A letöltés ideje 2021. január 22.
20. MÁTRAY Gábor: *Pyrker-képtár*: https://books.google.ro/books?id=RiVXAAAACAJ&pg=PA21&lpg=PA21&dq=pyrker+k%C3%A9pt%C3%A1r&source=bl&ots=GW_xkLOgNX&sig=ACfU3U1fN6DL05yCx9Q3_16UCZcp4UxN2Q&hl=hu&sa=X&ved=2ahUKEwjzPHb3vPuAhWKohQKHdqMAWkQ6AEwDHoECBAQAw#v=onepage&q=pyrker%20k%C3%A9pt%C3%A1r&f=false A letöltés ideje 2021. január 28.
21. 1840. évi VI. Törvénycikk a magyar nyelvről: <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=84000006.TV&searchUrl=/ezertorvenyei%3Fpagenum%3D27> A letöltés ideje 2021. február 12.
22. TELEPÓCZKI Márta: *Ha a hitvallás maga is bibliamagyarázat.* <https://reformatus.hu/egyhazi/hirek/ha-a-hitvallas-maga-is-bibliamagyarazat/> A letöltés ideje 2021. február 7.
23. LADÁNYI Gábor: *A német egység szerepe a „magyar kérdés” megítélésében 1848 tavaszán.* <https://ujkor.hu/content/nemet-egyseg-szerepe-magyar-kerdes-megitel-eseben-1848-tavaszan> A letöltés ideje 2021. február 23.
24. 1848. évi IX. törvénycikk bevezető mondata az úrbérrel kapcsolatban: <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=84800009.TV&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D27> A letöltés ideje 2012. február 23.
25. Dunánineni közgyűlési jegyzőkönyvek 1845-1848, Hurban és Hodzsa egyházi megfenyítése: https://library.hungaricana.hu/hu/view/Dunanineni_1845_1848/?pg=34&layout=1 A letöltés ideje 2021. február 24.

26. SZŰCS Jenő megfogalmazása a többes identitásról. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_40137/ch07s17.html A letöltés ideje 2021. február 25.
27. DEÁK Ferenc: *Adalék a magyar közjoghoz*: <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Deak-deak-ferenc-munkai-8751/adalek-a-magyar-kozjoghoz-8DB7/otodik-fejezet-114/> A letöltés ideje 2021 április 2.
28. ZÁVODSZKY Géza: Habsburg–magyar kiegyezések: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2017/10/zavodszky-geza-habsburg-magyar-kiegyezesek-08-01-02/> A letöltés ideje 2021. április 2.
29. III. Frigyes Vilmos királyi Johannita rendet alapít: <https://ordensmuseum.de/Ordensstatuten/preusen/johanniter-orden/> A letöltés ideje 2021. április 6.